

erkende, at der paa dette Punkt fortrinsvis var en Uretfærdighed i den bestaaende Tilstand. Som Følge deraf udarbejdede Regeringen i Samlingen i 1897—98 et Lovforslag, hvori man havde opgivet de tidligere Regeringsforslags Deling af Vælgerne i to Klasser, idet man altsaa indskrænkede den foreslaaede Reform til Indførelse af Forholdstalsvalgmaaden efter det mest moderne Princip, den d'Hondtske Metode. Det havde derefter været Regeringens Haab, at det skulde være muligt allerede i Fjor at komme ind paa en nærmere Forhandling om Sagen, saa vi allerede den Gang kunde være naaede til et Resultat. Det lykkedes ikke, og Forslaget blev af mig atter fremsat i Begyndelsen af nærværende Samling.

Den Betænkning, der nu foreligger, betegner ganske vist en Skuffelse, for saa vidt man af den ser, at man fra Flertallets Side har fastholdt samtlige tidligere Fordringer om Indførelse af Reformen ved de kommunale Valg i Kjøbenhavn i samme Omfang som tidligere. Det forekommer mig, at saaledes som de to Punkter, hvorom der endnu er Dissens, nemlig Spørgsmaalet om Ophævelsen af den hidtilværende Skattecensus og Indførelsen af Valgret og Valgbarhed for Kvinder, ere udtrykte — i alt Fald for sidste Punkts Vedkommende — ere Udtrykkene saa skarpt formede som nogen Sinde tidligere. Ikke alene gaar Forslaget altsaa nu ud paa at indføre Valgbarhed for Kvinder, men Valgretten er udvidet til alle Tilfælde, hvor en Kvinde svarer Skat. Man har tidligere i sidste Henseende dog været villig til at indrømme, at naar man skal bedømme Kvindernes økonomiske og personlige Selvstændighed — det, som dog skulde danne Grundlaget for Valgretten — sammenlignet med Mandens, er der en bestemt naturlig Sondring, hvortil der ogsaa burde tages Hensyn ved Bestemmelsens Indførelse. Det ligger ganske nær at sige, at selv om Hustruen har Særformue, indtager hun ikke en saadan personlig Selvstændighedsstilling som Manden. Og hvad den økonomiske Selvstændighed angaar, kan det Kriterium falde bort, som ligger i Betingelserne efter Grundloven om ydet Fattighjælp, nemlig i det Tilfælde, at en Hustru er bleven Enke efter en Mand, der indtil sin Død har nydt Fattighjælp, ligesom ogsaa en frasepareret Hustru vil blive stillet saaledes, at hun betragtes som ikke havende nydt Fattighjælp, medmindre Fattighjælpen for hendes Vedkommende er fortsat ud over Separationstiden. Man vil let se, at her ville

Kvinderne komme til at erhverve Valgret under Omstændigheder, hvor det ikke kan tænkes, at en Mand vilde faa den tilsvarende Ret. Naar der dernæst henvises til Valgbarheden efter Grundloven, er Betingelserne for denne Valgbarhed jo fastsat ganske uden Hensyn til Kvindernes Forhold. Naar der i Grundloven fordres som Betingelse for Valgret og Valgbarhed, at Manden skal være uberygtet, passer dette Begreb om Uberygtethed ikke paa samme Maade om Kvinder; det faar en mere udvidet Betydning, naar det overføres paa Kvinder. Allerede den Omstændighed gør, at Reglerne ikke ganske kunne sammenstilles. Jeg skal i øvrigt ikke komme ind paa slige Detailler. Jeg indrømmer, at man vilde komme ud over disse Vanskeligheder ved at sætte mere detaljerede Bestemmelser ind i Loven. Men saaledes som Forslaget foreligger her, ligestilles Kvinderne ganske med Mændene paa Omraader, hvor der ikke vil kunne ske en naturlig Overførelse. Jeg skal i øvrigt med Hensyn til Spørgsmaalet om Indførelse af Valgret og Valgbarhed for Kvinder sige, bortset fra Spørgsmaalet om Kvinders Valgbarhed til kommunale Forsamlinger, hvor jeg staar noget tvivlende om, hvorvidt det vil være ønskeligt og heldigt, at jeg savner paa ingen Maade Sympati for Tildeling af Valgret til virkelig selvstændige Kvinder i den Betydning, som d'Herr. ville kunne skønne, jeg tillægger denne Egenskab, efter hvad jeg her har udtalt. Men paa den anden Side tror jeg, at denne Sag skal have ganske anderledes Tid til at arbejde sig frem i den almindelige Bevidsthed, før den naar til moden Afgørelse, og under alle Omstændigheder kan ingen være blind for, at Kvindernes kommunale Valgret ikke for Tiden vil kunne gennemføres, og hvis man derfor for Alvor vil gaa til en Forandring i Bestemmelserne om de kommunale Valg i Kjøbenhavn, bør man indse, at det ikke vil kunne nytte at fastholde dette Forlangende om Kvindernes Valgret endside om deres Valgbarhed til Borgerrepræsentationen. Allerede af den Grund vilde jeg meget have ønsket, at Flertallet havde vist den fornødne Resignation ved de Ændringsforslag, de have stillet til Regeringsforslaget.

Hvad det andet Spørgsmaal angaar: med Hensyn til Ophævelsen af den nuværende Census ved de kommunale Valg, er det et Punkt af en saa indgribende Betydning, at ogsaa dette vil gøre det umuligt at komme til en Afgørelse af Sagen. Jeg beklager, at Lovforslaget vil komme til